

Det er bestemt et besøg værd

Formatet er intimt og tæt nok til at man kan falde i snak med hinanden på kryds og tværs

UDDANNELSESDEBATTEN

Jeg oplever, at jeg går herfra med en fornemmelse af at blive hørt

Lyst til en hyggelig kollegial dag uden for arbejdspladsen med relevante faglige input

Det overrasker mig, at det er femte år, der er uddannelsesdebat, for jeg har først hørt om det for 1/2 år siden

Man har virkelig formået at holde fokus

Jeg er her for at se, hvad der rør sig i feltet

Stof til eftertanke

Det fungerer enormt godt

Evalueringsrapport 2018

Vi fortæller den gode historie, når vi kommer hjem, så det bliver en fælles faglig og social tur til næste år

Vi håber, at Uddannelsesdebatten kan medvirke til at skabe en konstruktiv dialog

Jeg vil helt sikkert tage nogen nye briller på, når jeg kommer hjem i min afdeling i næste uge

INDHOLD

1	Formål og fremtidens uddannelsesdebat	3
2	Evalueringsdesign og repræsentativitet	4
3	Formålet lykkes	4
4	Formen og forankringen i Nr. Nissum	4
5	Hvad er det, der trækker?	6
6	En køn debat	6
7	Anbefalinger	7
8	Kort opsummering	8

Dato: 26. september 2018

Ref.: Sofie Ottosen

Uddannelsesdebatten – et folkemøde om uddannelse

1 Formål og fremtidens uddannelsesdebat

”For mig handler det om, at jeg interesserer mig for uddannelse i alle henseender”

Uddannelsesdebatten er et årligt folkemøde om uddannelse, der afholdes den anden weekend i september i skolebyen Nr. Nissum, hvor et af Danmarks ældste lærerseminarier danner rammen om debat, dialog og faglige og videnskabelige oplæg. Uddannelsesdebatten arrangeres af foreningen Skolebyen Nr. Nissum¹ i samarbejde med Lemvig Kommune, Region Midtjylland og VIA University College.

Formålet med Uddannelsesdebatten er at være et folkeligt debatarrangement, der tager pulsen på dansk uddannelsespolitik. Uddannelsesdebatten samler og formidler viden og giver mulighed for beslutningstagere, meningsdannere, praktikere, professionelle og folket at mødes og diskutere uddannelsespolitiske udfordringer. Hvert år sætter Uddannelsesdebatten et nyt fokus på et aktuelt tema inden for det samlede danske uddannelsessystem. I år var temaet Køn i uddannelse – en køn debat.

Uddannelsesdebatten henvender sig til alle med interesse for førskoleområdet, grundskolen, ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser.

Uddannelsesdebatten har således som formål:

- at give anledning til debat på baggrund af oplæg fra forskere, politikere og praktikere i forhold til det givne tema, og
- at give beslutningstagere, professionelle og folket mulighed for at komme i dialog med hinanden om uddannelse, idet uddannelse er afgørende for udvikling og vækst – og for demokratiet.

Uddannelsesdebatten er siden den første afholdelse i 2014 vokset fra ca. 800 til ca. 2000 deltagere i 2018, og samtidig er udviklingen gået fra indledningsvist at have fokus på lærer- og pædagoguddannelser til gradvist også at inddrage øvrige professionsuddannelser.

¹ Skolebyen Nr. Nissum består af: VIA University College – Lærerruddannelsen og HF i Nr. Nissum, Fenskær Efterskole, Nr. Nissum Efterskole, Kongensgaard Efterskole og Seniorhøjskolen i Nr. Nissum.

2 Evalueringsdesign og repræsentativitet

Evalueringsdesignet består af 35 korte kvalitative interviews (å 5 – 10 min) med i alt 54 informanter. Interviewene er gennemført i løbet af Uddannelsesdebatten, dvs. både fredag og lørdag. Interviewene er suppleret med et kvantitativt spørgeskema, der blev sendt ud til 303 deltagere første hverdag efter Uddannelsesdebatten. Der kom 136 besvarelser svarende til 45 procent. I både den kvalitative og kvantitative del indgår besvarelser fra praktikere, forskere, beslutningstagere og folket, hvorved Uddannelsesdebattens brede palet af deltagere er repræsenteret.

3 Formålet lykkes

94 procent oplever, at Uddannelsesdebatten lykkes med formålet: "Der har været gode og nuancerede debatter med superfin tone."

Uddannelsesdebatten formår i høj grad at leve op til sit formål gennem formen med Keynote Speakers, paneldebatter og samtalesaloner. Dette giver mange forskellige deltagere mulighed for at komme til orde med forskellige perspektiver, og generelt opleves der "rum i debatterne til at kommentere og stille spørgsmål." En lærerstuderende fra Nr. Nissum formulerer det således: "Hvis man har noget at byde ind med, eller noget man gerne vil have dem til at tage stilling til, så kan man bare række lappen i vejret, og så får man mikrofonen." Der er muligheden for, som almindelig deltager, at komme til orde, og "der er tid til at netværke og tale med folk." Et bestyrelsesrepræsentant fra Danmarks Lærerforening oplever at gå fra de forskelligartede debatter med en fornemmelse af at blive hørt: "Man får noget med, og man kan selv bidrage med noget. Det er ikke envejskommunikation, men tovejs."

Det fremhæves i spørgeskemaundersøgelsen, at formålet særligt lykkes, "når alle stemmer bringes i spil - praktikerne, forskerne, faglige organisationer, undervisere, studerende - når perspektiver foldes ud og nuanceres, og stemmerne er med til at berige og reflektere bredt over temaet."

Det bliver dog også påpeget, at der med fordel kunne deltage flere beslutningstagere fra hele viften af partier: "Der var så mange gode debatter og et overflødhedshorn af viden, men desværre nåede det ikke ud til særlig mange beslutningstagere".

4 Formen og forankringen i Nr. Nissum

97 procent vurderer, at kvaliteten og relevansen af det samlede program på uddannelsesdebatten er rigtig god eller god: "Det fungerer enormt godt"

De fleste adspurgte mener, at det er godt med vekselvirkning mellem hovedtalere og paneldebatter. Foredragene med keynote speakers fremhæves særligt som trækplastre og roses over hele linjen for skarpe pointer inden for emnet. Men også formen med variation mellem debatter og oplæg fungerer godt: "Det var dejligt, at der var mulighed for skarpe keynotes, hvor jeg var 'passiv' og bare blev klogere - men at jeg også kunne gå til intime debatter, hvor vi var 10-15 mennesker, der virkelig fik belyst en problemstilling". Oplæggene fredag formiddag giver deltagerne mulighed for at have et fælles udgangspunkt og et fælles sprog resten af dagene. "De er med til at klæde os på sammen", som det formuleres af en pædagogstuderende fra PLS. Deltagelse af forskere og journalister som keynote speakers giver både faglig viden, meninger og belæg for forskellige betragtninger.

Samtlige fremhæves det, at det fungerer rigtig godt, når forskelligartede aktører tydeligt er repræsenteret i paneler og gennem oplæg. En pædagog fra Aarhus formulerer det som: "Det er vigtigt, at alle aktører kommer på scenen: praktikere, politikere, studerende, elever, lærer, pædagoger, kommunale repræsentanter,

m.fl." Især fremhæves beslutningstagere og stemmer fra praksis som væsentlige for at sikre en nuanceret og givtig debat.

En uddannelsesredaktør fremhæver, at niveauet kunne løftes ved at sikre, at paneldeltagerne i de sene debatter også deltog i programmet tidligere på dagen. "Det er svært, men det er en god måde at skabe sammenhæng hen over dagen." Dette understøttes af, at det af den kvantitative del af evalueringen fremgår, at der lørdag var flere eksempler på, at paneldeltagere ville sætte en dagsorden, der allerede var diskuteret dagen før. Panelerne kom derfor let til at fremstå unuanceret på dag to.

Flere fremhæver workshoppen om Kvinder som svar på STEM-efterspørgsel som et rigtig godt format, hvor Uddannelsesdebatten særligt levede op til sit formål med debat. Her var det et bredt panel, der diskuterede, kombineret med gruppearbejde. En lokal lærer oplevede: "I den debat tror jeg, at vi flyttede noget. Der var både repræsentanter fra DI, fra gymnasiet, universitet og politikere". Den samme lærer pointerer dog også, at den eneste gruppe, der ikke var repræsenteret i panelet, var hovedpersonerne: Kvinder i STEM-uddannelser.

Ifølge både spørgeskemaundersøgelsen og de kvalitative interviews fungerede videns- og samtalsalonerne godt i de mindre lokaler, da det her blev til en egentlig samtale mellem panelet og deltagerne. En skolepædagog oplevede, at mængden af saloner gjorde det svært at vælge, og andre oplevede, at der var for mange samtalsaloner i forhold til mængden af deltagere, og at kvaliteten af salonerne afhang af deltagernes engagement. Det foreslås derfor, at videns- og samtalsalonerne med fordel kan gentages, så der bliver mulighed for at deltage i flere. En anden deltager opfordrer til, at flere (interesseorganisationer, studerende på VIA eller ved universitet, professionelle osv.) inviteres til selv at arrangere debatter, "dog med en form for styring, så debatterne fortsat ville supplere hinanden inden for hovedemnet". Et folketingsmedlem fremhæver også, at det er vigtigt med "samtaler i stedet for udelukkende hardcore debat", fordi det gør emnet mere håndgribeligt, og det øger chancerne for at få noget konkret med hjem og arbejde videre med som politiker.

En uddannelseskonsulent fra AU fremhæver, at formatet på Uddannelsesdebatten er intimt og tæt, hvilket gør, at man kan falde i snak med hinanden på kryds og tværs. Konsulenten oplever, at "der er en god balance mellem at kunne læne sig tilbage og lytte og workshops, hvor man bliver inviteret til at deltage. Der er tid til at drikke en kop kaffe og hygge sig og gå en lille tur."

Klosterhede og gåtur i skolebyen

I år var der som noget nyt aktiviteter på programmet, der ikke direkte havde forbindelse til emnet. Aktiviteterne blev modtaget positivt: "Jeg kan godt lide de nye tiltag med fysiske aktiviteter. De tilføjer en ny interessant vinkel."

En uddannelsesdirektør fra København fremhæver gåturen gennem skolebyen som spændende på en anderledes måde, hvilket uddybes i spørgeskemaundersøgelsen: "Jeg synes også, at det var skønt at gå til de mere uformelle aktiviteter – fx den danneshistoriske rundtur". De lidt anderledes aktiviteter tiltrak også lokale folk, fx en pensionist, der var meget interesseret i at vide noget om de gamle bygninger, men ikke som sådan var interesseret i at deltage i selve debatterne. Og en præst fra Lemvig, der var på naturvandring ud i klosterheden, oplevede det som "helt fantastisk. Vi snakkede ikke så meget om temaet, men alligevel kom det jo op". Han uddyber med, at turen var med til at skabe variation, og det kan tiltrække flere lokale.

Især lokale professionelle og ildsjæle synes, at det er fantastisk, at Nr. Nissum er blevet sat på landkortet, og at Nr. Nissum giver mulighed for lidt anderledes aktiviteter og for at skabe sammenhæng til historien på det gamle lærerseminarium. Dog peger enkelte på, om placeringen af Uddannelsesdebatten i Nr. Nissum er det rigtige sted, da det er dyrt for private deltagere fra Sjælland at tage turen, selvom arrangementet er gratis.

5 Hvad er det, der trækker?

"Jeg underviser 'Køn, seksualitet og mangfoldighed' på Pædagoguddannelsen, så det var oplagt! Da jeg desuden blev opfordret til at deltage i en af samtalesalonerne, så lå den lige til det gode ben."

Interessen for at deltage i Uddannelsesdebatten spænder bredt. I spørgeskemaundersøgelsen fremhæves interesse for temaet, nysgerrighed for konceptet, formen a la folkemøde, spændende oplægsholdere og mulighed for gode debatter, gode moderatorer, og at arrangementet er professionelt forberedt. For en nyuddannet humanist fra Aarhus var det også emnet, der trak, men i lige så høj grad oplæggene af keynote speakers og et generelt godt program. En tidligere gymnasirektor fremhæver, at Uddannelsesdebatten er en lejlighed til at "snakke om de ting, vi ellers ikke diskuterer, og forhåbentlig får vi også nogle personlige kontakter". Han fremhæver, at det er en god inspirationstur: "Man bliver jo ikke udlært af at høre et par foredrag, men man får et par spark og kan få lyst til at komme i gang. Det anser jeg som vigtigt." I spørgeskemaundersøgelsen fremhæves endvidere, at det er vigtigt at blive rusket, "lysten til at udvide min horisont", og at der bliver bragt temaer på banen, som "man ikke har tid til at fordybe sig i til daglig."

54 procent af deltagerne har deltaget tidligere, og flere fremhæver formen og indholdet herunder ny viden og nye perspektiver som en primær årsag til, at de kommer igen: "Det er altid nogle spændende emner og kvalificerede talere, og jeg kommer altid klogere hjem". En lokal pensionist tilføjer, at det er imponerende, at deltagerantallet øges år for år og understreger, at det har fundet en god form.

En repræsentant fra BUPL deltager, fordi det er et godt sted at få indblik i, hvad der rør sig i feltet, og en mulighed for at få viden, inspiration og refleksion med hjem i den daglige praksis og arbejde. Dette synspunkt understøttes af spørgeskemabesvarelserne, hvor flere fremhæver Uddannelsesdebatten som en mulighed for at være ajour med, hvad der 'rør' sig på uddannelsesområdet. Dertil oplever repræsentanten fra BUPL, at det er et rum med mulighed for at påvirke og sætte en dagsorden. Undervisere fra læreruddannelsen i VIA oplever, at "man får indsigt i den nyeste viden på området fra forskellige vinkler, så Uddannelsesdebatten er da en måde at blive beriget på, også fagligt.", og så håber de, at "Uddannelsesdebatten kan medvirke til at skabe en konstruktiv dialog."

Netværksdelen fremhæves af de fleste adspurgte, omend det generelt anses som sekundært: "Det må være der, man får et netværk samtidig med, man får kendskab til den nyeste forskning på et område" sammen med andre, der interesserer sig for uddannelsesfeltet. Det bliver også beskrevet som "Dybt inspirerende at tænke med i debatterne og diskutere med kolleger og andre i pauserne."

6 En køn debat

En studievejleder fra Københavns Universitet mødte op med en vis skepsis over for årets tema, men blev positivt overrasket over programmet: "Jeg troede egentlig, at det med køn ville være en smule fjerdebølge feminisme, og man ville blive lidt træt. Men de debatter, der har været, har bare gjort mig sindssygt opmærksom på, hvor meget køn fylder, og hvor blinde vi er for det." Bredden i indholdet fremhæves endvidere af en uddannelsesredaktør: "Køn har jeg beskæftiget mig med på mange forskellige leder og kanter, men jeg har mødt perspektiver her, jeg ikke er blevet præsenteret for før."

Emnet køn var dog også en vanskelig størrelse at navigere i, hvilket blandt andet blev udtrykt som: "Jeg oplevede i virkeligheden to dagsordener, hvoraf den ene synes meget aktuel, mens den anden har mindre betydning. Den ene handlede om køn i uddannelse generelt og omfatter alt muligt, men den anden mere handlede om accepten af de mange køn – en diskussion, der selvfølgelig hører sammen med den første, men som også afsprede debatten ind i mellem."

Et stort flertal af de adspurgte fremhæver, at der hen over de to dage var en samlet progression, og at emnet foldede sig ud og blev mere og mere relevant og spændende. Flere oplevede dog, at nogle af debatterne

blev gentagende og uskarpe, hvor paneldeltagerne ikke nødvendigvis havde noget kvalificeret at sige om køn i uddannelse. Enkelte fremhæver også spørgsmålet: "Hvad med drengene?", fordi de oplevede et lidt ensidigt perspektiv på piger ind i traditionelle (akademiske) mandefag, og de manglende fokus på de drenge, der ikke findes i sundhedssystemet eller i børnehaverne.

7 anbefalinger

"Det overrasker mig, at det er 5.år, der er uddannelsesdebat, for jeg har først hørt om det for ½ år siden"

"Der mangler markedsføring"

En gennemgående fortælling blandt deltagerne er, at Uddannelsesdebatten skal profileres i langt højere grad end aktuelt. Mange af deltagernes kollegaer eller medstuderende, for hvem det ville være relevant at deltage, kender ikke til arrangementet. En pædagog fra Aarhus fortæller, at det gælder om at få udbredt viden om, at Uddannelsesdebatten eksisterer: "Mine kollegaer vidste ikke, at den eksisterer. Det er gratis, og man skal jo tage en fridag eller spørge efter at blive sendt afsted, men folk ved ikke, at den eksisterer, så der burde være meget mere reklame, for det er et fantastisk godt og relevant arrangement." At arrangementet er gratis og har et imponerende, relevant og påtrængende program med et højt niveau af keynote oplæg og debatter fremhæves af flere i spørgeskemaet som en nøgelfaktor til, at Uddannelsesdebatten kan vokse og tiltrække endnu flere praktikere fra uddannelsesinstitutionerne. Hertil foreslås inddragelse af flere fagområder, indlæg i relevante fagblade, øget medieomtale i TV i tiden op til debatten, aktivt gøre brug af relevante faglige organisationer og invitere ældregenerationen af forhenværende undervisere til nogle af debatterne. Af spørgeskemaet fremgår det, at flere opfordrer de omkringliggende kommuner til at gøre en ekstra indsats for at få lokale lærere og pædagoger til at deltage, da det er en gratis mulighed for bringe debatterne ud i medarbejderlokalerne.

De fleste, der deltager, kender til Uddannelsesdebatten, fordi bekendte eller kollegaer har fortalt om den, altså spredes budskabet om Uddannelsesdebatten primært gennem mund-til-mund-metoden. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at 54 procent kender til Uddannelsesdebatten, fordi de har deltaget tidligere, 18 procent har fået kendskab til den gennem familie, venner og bekendte - og 24 procent gennem Facebook.

En del deltager i Uddannelsesdebatten for at undersøge, om det er et arrangement, deres afdeling på arbejdet fremover skal deltage i som en form for pædagogiske og kollegiale dage. En lærer fra Teach First i København fortæller: "Jeg kan sagtens forestille mig, at vi kommer igen. Vi fortæller den gode historie, når vi kommer hjem, så det bliver en fælles faglig og social tur til næste år". En lærerstuderende fra Nr. Nissum pointerer, at det ville være oplagt at tiltrække flere studerende fra relevante videregående uddannelser både fra VIA og fra universitetet: "Jeg synes, at man skulle hype det lidt mere for at tiltrække flere unge mennesker." En måde at tiltrække flere studerende kunne være ved at orientere sig bredere rundt i de studerendes fagforeninger eller hos De Studerendes Råd, der eksisterer på alle uddannelser i forhold til input i debatterne. Dette ville på samme tid øge kendskabet til Uddannelsesdebatten blandt studerende.

Overgang mellem temaer fra år til år

Det anbefales, blandt andet af en pædagog fra Aarhus, at dette års tema, Køn i uddannelse, bliver en integreret del af næste års program, så næste år bygger ovenpå i år. I spørgeskemaet foreslås undertemaet Piger og teknologi/Girls in science som en bro fra 2018 til 2019.

Et tættere program fredag eftermiddag

Flere anbefaler et tættere program fredag eftermiddag, hvilket kunne opnås ved at have gentaget samtale- og videnssalonerne. En kommunalpolitiker beskriver det som: "Jeg trampede rundt i 2 timer fredag eftermiddag og netværkede, og det var fint nok. Men blokken kl 16 (samtale- og videnssalonerne) ville jeg gerne have haft delt, for der var tre ting jeg gerne ville have været til. Så ville jeg også have undgået en del spildtid". En uddannelseskonsulent fra AU foreslår at flytte et par af samtale- eller videnssalonerne til tidligere på eftermiddagen fredag for at imødekomme en lidt for lang eftermiddag.

Det foreslås endvidere, at der med fordel kunne være mulighed for at gå til og fra workshoppene. I spørgeskemaet påpeges det, at workshoppen arrangeret af Lemvig og Struer Gymnasium kun varede 45 min. De fleste begyndte derefter at lede efter andre workshops at deltage i, men langt de fleste steder mødte de lukkede døre, hvilket gav et hul programmet. De ville gerne have deltaget i flere workshops eller andre aktiviteter med relevant fagligt indhold.

En præst fra Lemvig foreslår, at der med fordel kunne skabes plads i programmet til at "diskutere aktuelle og pressende politiske emner. For hvis det her er et sted, hvor vi kan mødes på tværs, så ville det være godt at kunne kvalificere den offentlige debat på højaktuelle områder". Dette kunne også være en måde at bidrage til et tættere program fredag eftermiddag.

Færre deltagere i panelerne

En uddannelsesdirektør fra Københavns foreslår: "Færre paneldeltagere eller længere tid". Der går meget tid med præsentation, og panelerne lukker sig let om sig selv. Det ville give mere tid til spørgsmål og kommentarer fra salen og derved gøre paneldebatterne mere levende. Det anbefales bredt, at et panel optimalt består af 3-4 deltagere. Det ville også være en måde at udnytte undervisningsministerens tilstedeværelse på noget mere, så hun ikke står i kø med 5 andre og dermed ikke får udfordret sine holdninger tilstrækkeligt.

Et mindre panel ville også gøre det muligt at få lidt mere smæk på den måde, der debatteres på. En ordstyrer fra København formulerer det således: "Man behøver ikke at være bange for at forarge nogen og sørge for, at alle bliver hørt. Man kan derimod højne kvaliteten ved at gøre debatterne mere intensive". Bredden i paneldeltagere kan sikres gennem de mange former for debatter i løbet af Uddannelsesdebatten.

Skiftende fokusområder fredag og lørdag?

Flere af de interviewede lærere og pædagoger påpeger en udfordring i forhold til, at programmet er opbygget omkring videregående uddannelser om fredagen og førskole og grundskole om lørdagen. Nogen har mulighed for at deltage lørdag og bruge en fredag på det, mens andre ville kunne få fri eller bruge en kursusdag på at komme fredag. En uddannelseskonsulent fra BUPL foreslår derfor, at man kunne bytte rundt på dagenes fokus hvert andet år, eller dele begge dage op mellem videregående uddannelse og grundskole, for at flest mulige pædagoger ville få mulighed for at deltage, når programmet omhandler førskole.

8 Kort opsummering

Sammenfattende blev Uddannelsesdebatten 2018 oplevet som meget relevant og med høj faglig kvalitet, der samtidig gav mulighed for dialog og diskussion mellem politikere, professionelle, studerende og øvrige deltagere. Temaet blev intenst, og formen var god. Det fungerer godt med fælles oplæg og debat om formiddagen og workshops/ samtale-sessioner om eftermiddagen. Ligeledes fungerede det praktiske rundt om Uddannelsesdebatten rigtig godt. Man blev taget rigtig godt imod i Nr Nisum, og de forskellige forplejningsmuligheder var gode og velfungerende. Ligeledes fungerede det godt med mulighed for at bestille og betale for festmiddag og koncert med en kendt person om aftenen, hvis man ønskede det.

Der er kommet konkrete anbefalinger til videreudvikling af Uddannelsesdebatten og ikke mindst kan der med fordel gøres mere ved markedsføring af Uddannelsesdebatten, så den når ud til endnu flere interessenter.